

598, 18

(X 1785354)

Π i
1167

DECANUS
FACULTATIS PHI-
LOSOPHICÆ
IN ACADEMIA LIPSIENSI,

Ad

Solennem Magistrorum Renunciationem

a. d. XXV. Januarii Anno Christiano MCC.

observanter & studiose

invitat,

Literis JOH. GEORGII.

52

Objekt ist B. Comar Evangelium

J. Mal...
UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK
HALLE (SAALES)

BIBLIOTHECA
PONICKAVIANA

IV

Ernardus Connor, Medicinæ Doctor, e Regia
Societate Londinensi, nec non e Regali Medicorum Lon-
dinensium Collegio, cujus in rebus naturæ & medi-
cis eruditionem ex Dissertationibus Medico-Phy-
sicis, Oxonii A. MDCXCV. editis, & in Acta
Eruditorum Lipsiæ relatis Anno MDCXCVI. mense De-
cembri pag. 554. Orbis literatus æstimare cœpit, Evange-
lium Medici, seu Medicinam Mysticam scripsit, Londini An. MDCXCVII.
typis impressam, in qua de suspensis Naturæ Legibus, sive de Miraculis, re-
liquisque ἐν τοῖς βιβλίοις memoratis, quæ Medicæ indagini subjici pos-
sunt, egit. Quod argumentum cum non solum arduum sit, sed & tam ac-
curate cogitateque nullus expenderit, libri desiderium excitavit quam-
plurimis, cui explendo altera editio Amstelædami An. MDCXCIX. pro-
diit. Summam dictorum, ubi Collectores Actorum An. MDCXCVIII.
mense Augusto pag. 357. recensuissent, censuram Lectoribus relinquunt,
dubitantes ea, quæ paradoxa in iis occurrunt, omni parte probatum iri.
Ea nos paradoxa in præsentis notabimus, pro scriptionis hujus ratione
brevibus, Auctore ipso in extremo Evangelii sui invitante, atque judicium
aliorum expetente. Primum Paradoxum plurimi forte accipient, dum
articulo secundo statum corporis humani secundum naturam considerans,
Tres Hominis partes enumeravit: *Homo, inquit, totus ex triplici coalescit
substantia, juxta 1. Thessal. V, 23. Spiritu, Corpore & Anima. Spiritus est pars
hominis cogitans, quæ vulgo anima rationalis nuncupari solet, etsi nullum
animæ ministerium vere exerceat. Anima sunt fluida Corporis, Sanguis
nempe ac spiritus animales. Corpus vero ipsum est mira illa ac concatenata
partium solidarum seu organorum series & fabrica, quæ Spiritus & Animæ
fulcrum est & domicilium. Spiritus rationis judex, cum libero agat arbitrio,
animæ, quæ necessitate quadam operari cogitur, munia non obit, sed sensus
duntaxat est auctor, & motus voluntarii arbiter. Anima vero, seu humores &
liquor nervorum vitam corporis conservant, involuntarios nempe cordis & re-
spirationis motus suo motu producant.* Etenim Sacer Codex, duas, quæ
Hominis naturam componunt, partes nominare solet, corpus & animam,
quam נשמת חיים Spiritum vitæ appellat Genes. II, 7. ex quo factus
est homo לנפש חיה eis ψυχὴν ζῶσαν, in animam viventem, interprete
Apostolo 1. Cor. XV, 45. hoc est non tantum animal, sed & homo. Lege
Joannis Clerici Commentar. in Genesin. Eandem animam, modo ψυχὴν
Matth. X, 28. c. XXVI, 38. modo רוח Ecclesiast. XII, 7. πνεῦμα 1. Cor.

VI, 20. c. VII, 34. Coloss. II, 5. Jacob, II, 26, nuncupat. Quod ergo Paulus
I. Thessal. V, Spiritum ab Anima se crevit, si de homine regenito locutus, per
Spiritus gratiam Spiritum S. intellexit, prout explicarunt Gennadius, Hiero-
nymus, Chrysostomus & alii Ecclesiae Patres, e recentioribus, Flacius, Ca-
meranus, Thummius, Lutkemannus, Glassius, nihil ad praesens pertinet;
si hominem physice consideravit, Calvino, Zanchio, Bezae, Piscatori, Cro-
cio & e Papistis Estio, Spiritus appellatione mentem, Animae nomine inferio-
res facultates notavit: non quasi duae sint Animae, sed quod suo more
functiones unius ejusdemque animae distribuat, aut etiam per Spiritum men-
tem, per animam voluntatem & affectus significavit, ut placuit Auctoribus
Novae Translationis Belgicae, & Voetio, Riveto, Klotzio, Balduino. Quod
si etiam concedamus duas in homine Animas, unam cum bestiis commu-
nem, in Sanguine & Spiritibus animalibus consistentem, alteram Spiritum
vel mentem, distinctione loca Scripturae conciliabimus. In his, quibus duae par-
tes Hominis dicuntur, Animae aut Spiritus vox sumitur pro Mente vel princi-
pe Anima, quae rationalis est, cui subest anima Sensitiva, ut potentia & organo,
in ea vero Pauli sententia, anima illa subordinata distincte a Spiritu nomina-
ta est. Etenim Mens non quidem immediate, sed mediante sanguine & Spiri-
tibus animalibus vitam corpori & motum largitur, quod ipse Autor non po-
terit inficiari. Ut enim motus involuntarios, nempe cordis & respirationis
a mente provenire prorsus neget, docet tamen ab eadem esse sensum, qui sae-
pe interventu Spirituum animalium percipitur, & saepe involuntarius est. Et
brutane, quibus nulla mens, sensu carere novo paradoxe asseret? quod sibi
placere indicat Art. XII. Psittacos sensus expertes perhibens. Scilicet nihil ob-
stat, quo minus Mens pro potentiarum diversitate non una ratione munia
sua obeat, Grandius videtur *Paradoxum alterum* in Art. V. de vigentibus
Motus Legibus, in quo *Motum*, ait, *in se revera nihil esse ante intellectus exa-
men, sed esse mentalem tantum de moto corpore respectum*. Verum, annon
movetur revera corpus ante intellectus examen? annon transit de loco in
locum nullo animo concipiente. An quod nihil est, capit incrementa &
decrementa? Verosimilius ergo Joh. Alphonsus Borellus *in libro de vi Per-
cussionis Cap. I.* motum in genere quantitatis continuae successivae ponit.
Infra Auctor noster Art. XV. docet: *Diversae Animae cogitationes sunt totidem
ejusdem modi, uti diversae motus species sunt diversi corporum modi. Cogi-
tatio & motus pari respectu sunt peculiare utriusque modi.* Cogitationes-
ne & modi nihil sunt? Hinc *Tertium Paradoxum*, quod ex antecedente
fluit, mox diffluit: *Corpus impingens in corpus obvium, nihil in id transmit-*

tere, etiamsi hoc loco pellatur suo, neque deperdere aliquid. Itane globus plumbeus, e tormento bellico in murum projectus, eumque concutiens & diruens, nihil motus transfert, & qui lapidem e manu projicit, nihil motus projecto corpori & aeri circumfluo confert? & a mente tantum est, si robustus homo longius projicit, quam infirmus? Si nihil, quod celerrime movetur, cujus in momento motus sistitur, amittit, cur ipse art. IX. Legem motus suspensam tradit? corpus quodvis motum suum subito deperdere poterit, nec in aliud corpus transmittere. Et quia *quartum Paradoxum* prioribus innititur, & ipsum ruet. Ex his, inquit Art. V. inferrefas est, quod, cum motus alicujus corporis in se nihil revera sit, non poterit esse vera, efficiens, aut naturalis causa, cur aliud corpus moveatur, in quod motum corpus irruit: sed corpus motum seu appellens est tantum occasio, cur quietum corpus, juxta statutas motus leges, a supremo motus Auctore moveatur. Quare, etiamsi vulgo existimemus, quod corpora omnia a se invicem moventur, a Deo tamen solo vere, immediate, & unice moventur. Moventur tamen juxta Leges ab ipso stabilitas. Nempe quod unum corpus non tantum ex occasione motus alterius corporis appellentis & irruentis moveatur, sed etiam juxta diversas utriusque corporis conditiones, diversis motus speciebus. Et post pauca interjecta: Cum igitur motus sit effectuum omnium causa unica, & motus unice & immediate a solo DEO procedat, DEUS erit unica & immediata effectuum omnium causa. Ac proinde materia, materie figura & moles, quæ vulgo naturales, seu secundæ cause vocantur, vere cause non sunt, sed tantum passiva quedam, apta tamen instrumenta, & occasiones, quæ summum opificem ad producendos, quibus destinata sunt, effectus determinant. Art. VIII. scribit. Igneas particulas non comburere ex innata ulla virtute, aut insito impetu, sed quia supremus motus Auctor voluit, ut ex occasione hujus impetus, ipse dissolvat seu comburat projecta in ignem corpora. In his primo conciliet, motum esse in se nihil, ac per hoc non posse esse veram causam, & tamen esse effectuum omnium causam unicam, unice & immediate a solo DEO hoc nihil procedere, & per hoc nihil DEUM esse unicam & immediatam effectuum omnium causam; motus naturam esse divinam voluntatem. Deinde videat, annon in opinionem inciderit, quæ Petro Aliacensi & Gabrieli Bielii, duobus Theologis Sententionariis tribui solet, Creaturas nihil prorsus efficere in productione effectuum, sed solum DEUM esse causam veram efficientem omnium: qui interrogati, unde sit, quod Sol dicatur calefacere, & Ignis urere, responderunt ea dici, quia DEUS non nisi ad præsentiam Solis calefaciat, & ad præsentiam ignis urat. Quam sententiam

tentiam ridiculam pronunciant & rejiciunt Philosophi & Theologi etiam
 Reformati, cumque ipsis Robertus Baronijs in *Metaphysica Generali Sect.*
VIII. Disp. III. pag. 141. Cum hac vero sententia rursus non consistent
 loquendi rationes, quas usurpat, Art V. *Unum corpus, etiamsi eodem mo-*
tus gradu raptetur ac aliud, juxta diversam tamen molem & texturam, lon-
ge diversum ab alio corpore effectum producat: Imo, etiamsi similis foret tex-
tura, par motus gradus, & equalis utriusque corporis magnitudo, si figura di-
screpent, diversos quoque effectus elicient & operabuntur. Art. VIII. *Lex*
motus in flagrante igne est, ut quodvis projectum corpus accendat aut dissolvat,
seu partibus illius dissociatis motum communicet: poterit tamen flamma mo-
tum non communicare projecto corpori, etiamsi motus ipsius proprius semper in
vigore persistat. Verum præter spem accrevit ita hæc tractatio, ut reliqua
 paradoxa indicare duntaxat oporteat. Sit ergo hoc *Quintum* ex Art. X.
Mulier sola totum fere generationis opus perficit; ipsa sola semen, seu rudi-
menta Corporis, ante viri consortium continet &c. Vir autem post unius mo-
menti voluptatem nihil amplius de prole cogitat, & in ipso libidinis æstu tam
parum generando fœtui suppeditat, ut vix Parentis nomen mereatur: nullum
enim est in viro semen, & nihil largitur præter fermentum quoddam seminale,
quod partes fœtus non format, sed jam formatas expandit: uti enim agricola fi-
mo, cineribus, calce viva, aut arenis, tanquam totidem fermentis, terram colit, ut
projecta ac sata semina producat: sic in latentia tantum in femine seminibus
germina prolifico quodam fermento fœcundat. Matres etiam ipsæ non tam ma-
tres vere sunt, quàm Matrices, in quibus semina aliunde formata pullulant; fœ-
mine enim semen ipsæ aut fœtum non formant, sed ipsum tantum jamdiu for-
matum nutriunt: imò ipsum magis non possunt non nutrire, & parturire,
quam ferax solum sata semina ardente æstivo Sole non potest non expandere &
proferre &c. Sextum Paradoxum magnopere offendet Theologos Art.
 XIII. his verbis propositum: *Mortui omnes renascentur cum eodem corpore,*
& cum eadem materie quantitate, cum qua primo nati sunt, imò forsan cum
qua in utero generati sunt. Et mox: Omnes (redivivi) erunt equalis ma-
gnitudinis, omnes erunt cum iisdem partibus, cum quibus geniti fuerunt inte-
gri Homines, etiamsi pumiliones & μικροσωματα Iterum: Homo non
 resurgit cum omnibus partibus, quibus nunc constamus, sed tantum iis, que ad
 vitam constituendam & conservandam omnino necessariae sunt: partes ergo
 nutritioni & respirationi dicatae aberunt. Concludit: Homines igitur, qui
 cum naturali seu ponderoso & crassiori corpore olim obierunt, cum Spirituali
 quodam *Microsomate*, seu pusillo corpusculo, passerum forsan, imò forsan &

muscarum instar, leves maxime, agiles, & summe mobiles renascentur. Iidem Theologi facile animadvertent, quo intendat Paradoxo Septimo Art. XIV. negans, corpus humanum in duobus locis eodem tempore esse posse. Paradoxum Octavum Spiritum Hominis attingit: Hic juxta Auctorem Art. XV. specie quidem a materia Corporis longe discrepat, utpote sublimioris longe indolis, & quasi divinæ naturæ particula, attamen est sui generis ὕλη seu materia; quia est substantia, quæ debet necessario habere aliquam suæ naturæ materiam, seu ex aliqua re constare, quia nihil potest fieri ex nihilo. Materia vero suæ tenuitate, subtilitate, levitate, mobilitate, agilitate, & pluribus aliis proprietatibus ætherem ipsum longe superabit. Componat vero cum his, quod statim subjicit, Spiritum nullas habere partes, esse indivisibilem. Nos Nonum Paradoxum notamus, asserentis: uti motus Corporis, ita omnes cogitationes mentis a Deo unice & immediate effici: motum spirituum animalium esse tantum occasionem, cur Anima cogitet, & voluntatem Animæ esse tantum occasionem, cur corpus humanum a supremo motus Autore in motum libere cicatur. Per quæ, quia Spiritus Hominis materialis se habet mere passive, quomodo Liberum Arbitrium Homini relinquetur? quomodo motus aliquis poterit esse voluntarius? Nec ex doctrina hac Auctoris erunt, quæ scripsit in fine Articuli XV. Spiritus noster receptas semel ideas simul associare, a se disjungere, in Rationis formam illas connectere, unam ideam ex alia inferre, unum velle, aliud nolle, banc propositionem admittere, illam rejicere, aliasq; complexas Animi operationes, juxta, imo aliquando contra rectæ rationis principia nunc sibi consonus, nunc inter æstuosas Cogitationum procellas sibi dissonus & quasi naufragus cum libero voluntatis exercitio producere potest. Plura ejusmodi paradoxa afferre instituti ratio impedit. Sed sufficiet nobis in præsentem hoc Philosophiæ Eclecticæ, quam in hac Academia sectamur, exemplū seligentis & accipientis consentanea veritati, dissentanea repudiantis, isto tamen dissensu honorem meritum, debitamque laudem Autoribus tribuentis. In qua Schola eruditi Viri juvenes eas progressionem faciunt, ut testimonium publicum annis singulis doctrinæ hujus & virtutis feramus. Id a Facultate nostra sibi dari nuper petierunt, non secundum eruditionem, qua alter alterum vincat, quippe quæ æstimatio favori multum obnoxia esse solet, sed ex consuetudine diu recepta, prout vel gradu Baccalaureatus, vel tempore inscriptionis in matriculam hujus Academiæ antecedit, ordinati:

Henricus Rausch, Silberberga Silesius, Pastor Substitutus Rochiburgensis & Luntzenaviensis.
Samuel

Samuel Ackermann, Schaffstadiensis, Pastor in mili-
tia Electorali Saxonica Prætorianus.
Christian Michael Adolphi, Hirschberga Silesius.
Joh. Frider. Fritsch, Chemnicensis.
Joh. Daniel Longolius, Bischoffsverda Misn.
Frider. Benedict. Kettner, Lips.
Valentinus Alberti, Lips.
Gottfried. Theodor. Truebe, Lips.
Adam Henr. Rosenbach, Grimma Misn.
Joh. Anton. Schmid, Lutteringhusa VVestphalus.
Joh. Frider. Mentz, Parvo Tremona Marcanus.
Joh. Paul. Gumprecht, Lauba Lufatus.
Christiern Christiernin, VVesmannus Suecus.
Joh. Michael Ziold, Groetzschens. Misn.
Conrad. Boetner, Lauba Lufatus.
Joh. Samuel Richter, Grimma Misn.
Christian Flemig, Gubena Lufatus.
Ioh. David Ladengast, Pegav. Misn.
Sigismund. Schrammius, Geyera Misn.
Ioh. Christian Einigk, Corbussio Misn.
Henr. Graichen, Altenburg. Misn.
Paul. Frider. Hesse, Knautnaundorffio Misn.
Christian Benjamin Otto, Vratislav.
Georg. Ernst Sandler, Zabocho Siles.
Augustin. Hayner, Zitta Lufatus.
Ernest. Salomon Dietfcher, VVarenbrucca Saxo.
David Zoelner, Zittav. Lufatus.
Gabriel Jacob Reich, Neostad. Mis.

Ioh.

95
1167
Ioh. David Baer, Freyberga Misn.
Elias Hoffmann, Opfershusa Francus.
Ioh. Ventzcke, Falcoburg. Neomarch.
Roetgerus Rigemann, Riga Livonus.
Ioh. Frider. Schmidius, Zitta Lufatus.
Ioh. Christoph. Grabs, Fridersdorffio Siles.
Ioh. Adolph Brotkorb, Gotha Thuring.
Ioh. Gottfried Krancke, Zitta Lusat.
Andreas Rüdiger, Rochlitio Misn.
Gottreich Schuster, Langenheisens, Misn.
Godofr. Sigism. Trovvitzsch, Sehma Misn.
Christian Henr. Erndl, Dresda Mis.
Andreas Bretag, Crosna Siles.
Ioachim von Damm/ Brandenburg. March.
Christ. Godofr. Mörlinus, Ligio-Siles,
Ulricus Iuni, Ulmenfis.

Hos Parentibus honestissimis natos, integritate vitæ & morum elegantia conspicuos, in examine in artibus ingenuis & philosophiæ bene politos comperimus, ut summo, quem nostra Facultas largiendi potestatem nacta est, Magisterii honore die crastini XXV. Januarii, volente faciente DEO, exornare decreverimus. Quem actum publicum, ut Rector Academiæ Magnifice, Illustrissimi Comites, Proceres utriusque Reipublicæ, splendidissima vestra honoratissimaque præsentia venerabilem efficiatis, vosque, Juvenes Studiosi præstantissimi, attentione benevola ornetis, humiliter, officiose & amice rogamus atque obsecramus, vicissim omnia obsequii, observantiæ, amorisque officia polliciti. P. P,
die XXIII. Januarii, Anno Christiano M DCC.

* * * * *

IN AC
FAC
DI

Solenne
a. d. X

Objekt

PHI.
ENSI,

ionem
ICC.

UNIVERSITÄTS-
HALLE-BIBLIOTHEK
(SAA) E)
UNIVERSITÄT
Halle
18. April 1967

Π i
1167

